

การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กำจาย เครื่องสาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มิถุนายน 2550

การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กำจาย เครื่องสาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A DEVELOPMENT GUIDELINE OF THE PROCEDURE
AND BUDGETING OF THE SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF NAKHON-NAYOK

EDUCATIONAL SERVICE AREA

KAMJAY KREUANGSAY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

June 2007

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

โดย

นายกำจาย เครื่องสาย

สาขา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร เหล่าเมือง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ดร.ชิดชัย สนั่นเสียง)

..... กรรมการ

(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร เหล่าเมือง)

..... กรรมการ

(ดร.ภูษงค์ วัฒนาย)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี

(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

มิถุนายน พ.ศ. 2550

คำจ่าย เครื่องสาย. (2550). การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพร เหล่าเมือง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา จำนวน 8 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานงบประมาณ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกคนมีความต้องการแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ จำนวน 3 ขั้นตอน รวม 45 รายการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และพัฒนา นโยบายทางการศึกษา จำนวน 16 รายการ 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนา การศึกษา จำนวน 21 รายการ และ 3) การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอขอ งบประมาณ จำนวน 8 รายการ
2. แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณที่พัฒนาขึ้นตาม ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างและหลักวิชา จำนวน 3 ขั้นตอน รวม 45 รายการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา จำนวน 16 รายการ 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา จำนวน 21 รายการ และ 3) การวิเคราะห์ ความเหมาะสมการเสนอขอ งบประมาณ จำนวน 8 รายการ
3. แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ทั้งหมด จำนวน 3 ขั้นตอน 45 รายการ

Kamjay Kreuangsay. (2007). **A Development Guideline of the Procedure and Budgeting of the schools under the Office of Nakhon-Nayok Educational Service Area.**

Master Thesis, M.Ed. (Education Administration). Phranakhon Si Ayutthaya :

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee :
Dr.Boorapatis Ploysuwan, Assistant Professor Sirapon Laomuang.

ABSTRACT

The purposes of the research were to investigate the need to develop guidelines of the procedure and budgeting as well as its suitability and feasibility of the schools under the Office of Nakhon-Nayok Educational Service Area. The samples were divided into 4 groups: 1) relevant people including 8 administrators and teachers who were responsible for budgeting, 2) 3 academics experts, 3) 17 experts and 4) 60 administrators. The research instruments included interviews and questionnaires. Statistical analysis was performed by percentage, median, index of congruence, Inter Quartile Range, arithmetic mean standard deviation and t - test.

The findings indicated the following:

1. all relevant People needed the guideline of the procedure and budgeting for three steps within 45 items such as 1) the analysis and educational development policy within 16 items, 2) the strategy planning or educational development planning within 21 items, and 3) the analysis of the suitable budgeting within 8 items.

2. the developed guideline of the procedure and budgeting was consistent with the content, structure and academic principles namely to 3 steps within 45 items such as 1) the analysis and educational development policy within 16 items, 2) the strategy planning or educational development planning within 21 items, and 3) the analysis of the suitable budgeting within 8 items.

3. the developed guideline of the procedure and budgeting was totally suitable and feasible for 3 steps within 45 items.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและความปรารถนาดีของ ดร.บูรพา ทิศ พลอยสุวรรณ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร เหล่าเมือง กรรมการที่ปรึกษา และ ขอขอบพระคุณ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง และ ดร.ภูซงค์ วัฒมา ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายสมบัติ แจ่มดวง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก นายพิพัฒน์ คืออาษา หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และ นายพุทธจักร พูนเพิ่มสุขสมบัติ ผู้ตรวจราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ของภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกและคณะครู โรงเรียนบ้านคอนเจริญที่คอยให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตา บูชาแต่บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กำจาย เครื่องสาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	
.....	ช
สารบัญ.....	
.....	๗
สารบัญ	
ตาราง.....	
.....	ฉ
สารบัญ	
ภาพประกอบ.....	
.....	๗๓
บทที่	
1 บท	
นำ.....	
.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของ	
ปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการ	
วิจัย.....	
.....	4
ความสำคัญของการ	
วิจัย.....	
...	4
ขอบเขตการ	
วิจัย.....	
.....	4

หน่วยในการวิเคราะห์/หน่วยใน	
การศึกษา.....	4
ประชากรและกลุ่ม	
ตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่	
ศึกษา.....	
.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย	
.....	6
นิยามศัพท์	
เฉพาะ.....	
.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะ	
ได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่	
เกี่ยวข้อง.....	
.....	10
แนวคิด หลักการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำและเสนอของงบประมาณ.....	10
แนวคิด หลักการ ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำและเสนอขอ	
งบ	
ประมาณ.....	
.....	16
แนวทางการจัดทำและเสนอของงบประมาณของหน่วยงานและนักวิชาการ.....	
20	
แนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกเกี่ยวกับการจัดทำ	
และเสนอขอ	
งบประมาณ.....	
.....	27

งานวิจัยที่	
เกี่ยวข้องกับ.....	ณ
.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2 (ต่อ) สรุป หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมากำหนด กรอบแนวคิดในการ วิจัย.....	35
3 วิธีดำเนินการ วิจัย.....	37
ขั้น 1 ศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก.....	37
ขั้น 2 การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอขอของงบประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก	38
ขั้น 3 ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นคร นายก.....	40
ขั้น 4 ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอ ขอ งบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นคร	

นายก.....	41
.....	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
.....	
... 45	
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหาร	
สถานศึกษา.....	45
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการของการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการ จัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา	
นครนายก.....	
50	
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
นคร	
นายก.....	
.....	57
	ญ

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ) ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษานครนายก	
.....	60
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน	

เขตพื้นที่การศึกษานครนายก	70
5	
สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	93

ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการแนวทาง การปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชา รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
นครนายก.....		94
ภาคผนวก ข	หนังสือขอเชิญร่วมประชุมสัมมนาเพื่อการวิจัย หนังสือขอเรียน เชิญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือ และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	
		98
ภาคผนวก ค	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
		ฎ

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
หน้า		
ภาคผนวก (ต่อ)		
ภาคผนวก ง	คำวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำ และเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	136
ประวัติย่อ		
ผู้วิจัย.....		
.....	144	

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 การสังเคราะห์แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณ
ของหน่วยงานและ นัก
วิชาการ..... 23
- 2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาจำแนกตาม
สถาน
ภาพ..... 46
- 3 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกตาม
สถานภาพ..... 47

4	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของผู้เชี่ยวชาญจำแนกตาม สถานภาพ.....	48
5	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ.....	49
6	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามีความต้องการ แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 1 การวิเคราะห์ และพัฒนานโยบายทาง การศึกษา.....	50
7	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามีความต้องการ แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนา การศึกษา.....	53
8	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามีความต้องการ แนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 3 การวิเคราะห์ ความเหมาะสมการเสนอขอ งบประมาณ.....	56
9	แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความเหมาะสมของแนวทาง การปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก ชั้นตอน 1 การวิเคราะห์ และพัฒนานโยบาย ทางการศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ.....	61
10	แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความเหมาะสมของแนวทาง การปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก ชั้นตอน 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือ แผนพัฒนาการศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 11 แสดงค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 3 การวิเคราะห์ความเหมาะสม การเสนอของบประมาณตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ..... 68
- 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเป็นไปได้ในภาพรวม แต่ละขั้นตอนของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา..... 70
- 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 1 การวิเคราะห์ และพัฒนานโยบายทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา..... 71
- 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา..... 74
- 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ชั้นตอน 3 การวิเคราะห์ความเหมาะสม การเสนอของบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา..... 78

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบความคิดในการ	
วิจัย.....		6
2	แสดงโครงสร้างบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่	
การศึกษา.....		31
3	สรุปขั้นตอนการดำเนินการ	
วิจัย.....		44